

Виключених членів зголошує Булава Відділу до КУ СУМ через Управу Осередку зглядно безпосередньо, (у випадку самостійного діючого Відділу Ю СУМ), у формі відповідно умотивованого письма.

Зі своєї сторони Крайова Управа, після впливу 30-ти днів від дати виключення, проголошує виключеного члена у своїм обіжнику з поданням мотивів виключення. Виключеного члена за важкий кримінальний злочин, або за свідоме сплямлена української честі, КУ СУМ зголошує відповідно умотивованим письмом до Центральної Управи СУМ.

Виключеному членові, на протязі 30-ти днів від дати виключення, прислуговує право відклику у формі умотивованого письма, спрямованого до КУ СУМ через дотичну Булаву Відділу та Управи Осередку. На основі цього відклику та долучених опіній Булави Відділу і Управи Осередку, Крайова Управа СУМ може:

- апробувати виключення,
- зарядити нове слідство за посередництвом покликаного Товариського Суду на чолі з делегованими представниками КУ СУМ. Рішення такого суду є остаточним.

Виключеному членові прислуговує одноразове право по-новного набуття членства, після дволітньої перерви, під час якої він виказався бездоганною поведінкою. (Див. розділ про втрату і поновне набуття членських прав).

Виключеним членам Ю СУМ за кримінальні вчинки або вчинки за важкі під національним оглядом провини, — не прислуговує право поновного набуття членства в Ю СУМ. Крім вищенаведених, не вільно в Ю СУМ стосувати інших пересторог і кар.

ОДНОСТРІЙ І ВІДЗНАКИ ЮНАЦТВА СУМ

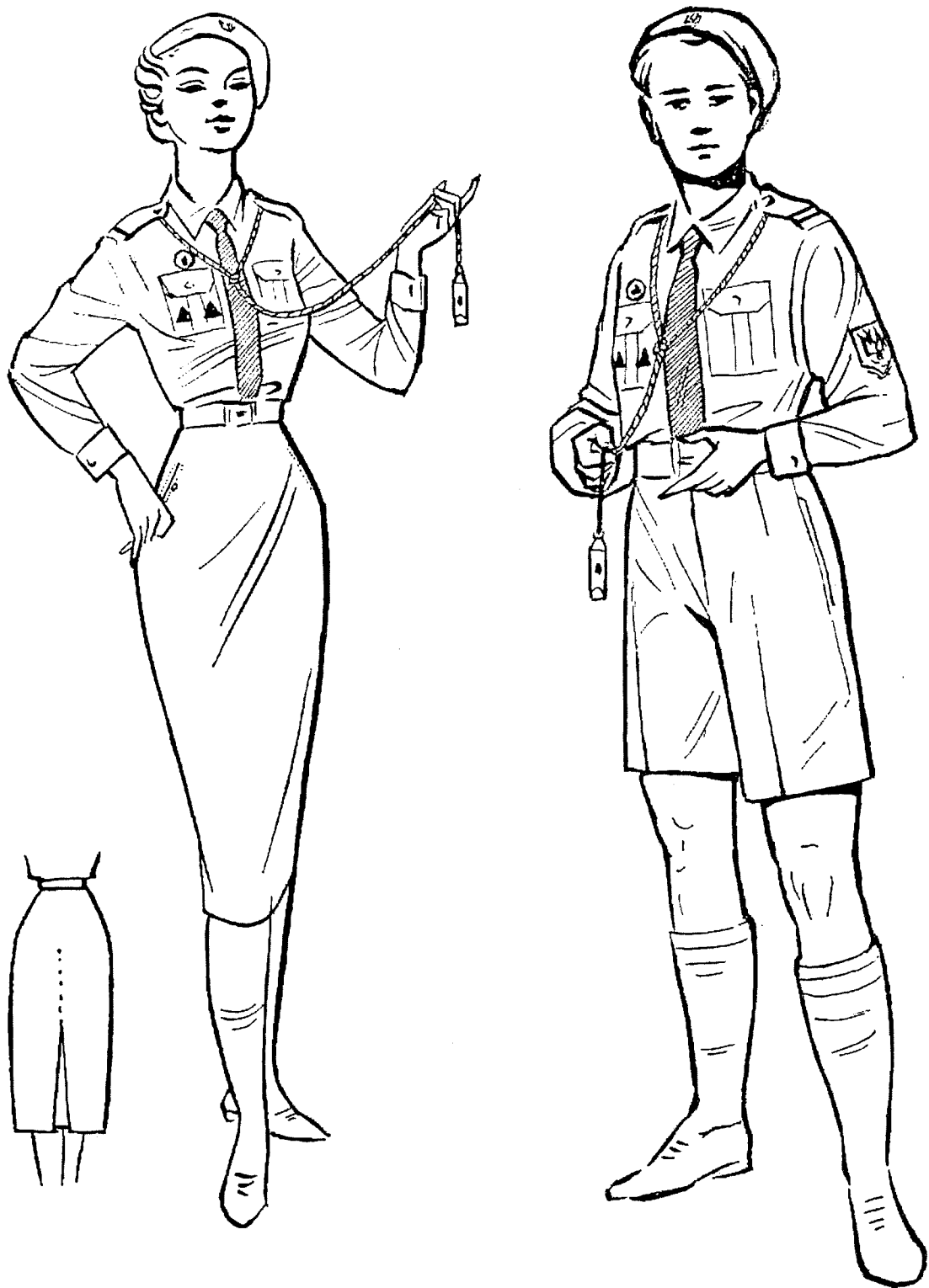
І. ОДНОСТРІЙ ЮНАЦТВА СУМ

Членів Юнацтва СУМ зобов'язує наступний однострій:

1. Однострій юнака

а) **Накриття голови:** беретка або пільотка, в залежності від децизії в цій справі дотичної Крайової Управи СУМ. Накриття голови — кольору штанів чи спіднички.

Якщо беретка, тоді з битого легкого вовняного матеріялу, форми середнього ронда. Якщо пільотка, то з того самого матеріялу і кольору що штани чи спідничка.

Зразки одностроїв Ю СУМ

б) **Спортова сорочка** кольору кгакі, сірої (драпової) від-тіні, бавовняна для Молодшого Юнацтва і по змозі вовняна для Старшого Юнацтва. Сорочка запинається з ліва на право, на 6 гудзиків, зпереду гладка, з двома нашитими гладкими кишнями. Кишені прикриті кляпами, кожна запинається на один гудзик. Кишені і кляпи легко постинані на нижніх рогах.

Вимір кишень залежний від розміру сорочки: малі числа — 8 x 10 см., середні 11 x 14 см. і великі 13 x 16. см.

Зверху на раменах є пришиті нараменники, що закінчуються півокругло та запинаються на гудзик у віддаленні 1 сантиметра від викрою на ковнір. Ширина нараменників залежна від розміру сорочки: малі числа 3 см., середні — 3 ½ см., і великі — 4 см.

Ковнір сорочки закінчується гострим кутом, приблизно 70°, або, як це нормують звичаєві приписи даної країни. Ковнірець запинається на один гудзик.

Рукави кінчаються маншетами, запнутими на один гудзик. Величина маншетів залежна від розміру сорочки: малі і середні числа 5 см., і великі числа 7 см.

в) **Краватка**, кольору матово-зеленого (veridian) для Молодшого Юнацтва і малинова для Старшого Юнацтва (див. як на взорах).

г) **Шкіряний пояс**, брунатного кольору, ширини 4 см. для Молодшого Юнацтва і 5 см. для Старшого Юнацтва, запинаний на прямокутну пряжку з білого металу.

г) **Штани**, короткі на літо і довгі на зиму, кольору кгакі, темно-сірої (драпової) відтіні, зі сильнішого (вовняного) матеріялу.

Короткі штани без маншетів, довжиною 12 см. від яблука коліна для Старшого Юнацтва і до половини стегна для Молодшого Юнацтва,

Довгі штани, з маншетами внизу, височини 4 см.

Короткі й довгі штани мають дві бічні кишені і дві задні, (задні запнуті на гудзики) та по 7 латок для тримання пояса.

д) Підколінки і шкарпетки:

Підколінки вовняно-бавовняні, кольору штанів, виложені на вилогах з двома полосками кольору сорочки. Вилоги підколінок ширини 5 см. Дві полоски 1 см. ширини кожна, з проміжком 1 см. Горішня полоска починається 1 см. з горішньої частини підколінків. Підколінки вдягається до коротких штанів. До довгих штанів зобов'язують шкарпетки, кольору штанів.

е) **Взуття** — шнуровані черевики (згідно півчеревики) брунатного кольору.

2. Однострій юначки

а) **Накриття голови**, як для юнака.

б) **Спортова сорочка**, запинається зправа наліво, з гесткою на плечах.

Все інше, як в описі сорочки однострою юнака.

в) **Краватка** — як в однострої для юнаків.

г) **Шкіряний пояс** — як в однострої юнаків.

г) **Спідничка** — кольору кгакі, темно-сірої (драпової) відтіні, як штани юнака, із сильнішого бавовняного, згідно вовняного матеріалу, з-заду із закладкою до середини. По боках дві скісні внутрішні кишені, запинані на 1 гудзик.

Довжина спіднички: для молодших юначок — трошки вище колін, для старших юначок — трошки нижче колін.

Молодші юначки носять легко дзвонову (кльошову) спідничку, припняту до сорочки-блюзки 7-ма гудзиками, з пояском поверху.

д) **Шкарпетки** вовняно-бавовняні кольору сорочки, загнуті повище кісток.

е) **Взуття** — шнуровані брунатні спортові півчеревики, на низьких закаблуках (обцасах).

3. Доповнення однострою:

а) **Спортова сорочка** з трикоту білого кольору з короткими рукавцями- На лівому боці сорочки на висоті грудей є емблема СУМ, з дубовими листками й жолуддю та написом «Гартуйсь!» внизу. Емблема і напис: зеленого кольору для Молодшого, а малинового для Старшого Юнацтва.

б) **Плетена мотузка** на свисток, згідно ножик, або компас, відповідної довжини, зеленого кольору для Молодшого Юнацтва, а малинового для Старшого Юнацтва.

в) **Подорожня торбинка** (для старших юначок): шкіряна або пластикова, брунатного кольору, з паском на рам'я. Розмір торбинки: висота 18 см., ширина 24 см., глибина 8 см.

г) **Наплечник** з непромакального матеріалу (легкий брезент); кольору штанів чи спіднички, принаймні з двома бічними, кишенями та відповідною кількістю поясків для прикріплення коца, їдунки, тощо.

II. СИСТЕМА ВІДЗНАК ЮНАЦТВА СУМ

1. Основні кольори в Юнацтві СУМ:

а) В Молодшому Юнацтві: матово-зелений колір.

б) В Старшому Юнацтві: малиновий колір.

2. Відзнаки, зобов'язуючі загал членства Ю СУМ:

а) **Нашивка-напис.** Її носить все членство на правому рукаві сорочки

однострою вгорі, безпосередньо під швом. Нашивка є розміру 10 x 2¹/₂ см. форми прямокутника, легко вигнутого вгору, голубо-синього кольору з золотим обрамленням тла, на якому у двох рядах білими літерами є розміщена назва організації, мовою тієї країни, де діє СУМ.

б) Числа-знаки устроевих одиниць і Відділів Ю СУМ. Їх носить юнацтво на золотому тлі півовального щитика, пришитого на правому рукаві сорочки, однострою, зразу під нашивкою-написом. Розмір цього щитика: горішня ширина — 3 см., височина — 4 см. Тло щитика поділене скісною лінією кольору даної частини (згори з права до ліва) на два поля.

Арабське число на горішньо-лівому полі означає нумерацію Куша або Куреня, зглядно самостійного Роя, а число того самого рода на долішньо-правому — нумерацію Відділу.

Зелені вигаптовані числа зобов'язують Молодше Юнацтво, а числа малинового кольору — Старше Юнацтво.

в) **Металева емблема — відзнака СУМ.** Виконана вона з білого металю (хром, нікель або алюміній), витиснена, зглядно оксидована. Всі три букви емблеми творять суцільну цілість (без щитика). Розмір відзнаки 4 x 2 ¹/₂ см.

Носить її все юнацтво на чоловій частині накриття голови (беретки, пілочки). (Гляди рисунок)

3. Відзнаки зобов'язуючі членство окремих частин

а) Мала емальова емблема СУМ. На синьому тлі щитика, розміру 3 ¹/₂ x 1 ¹/₂ см. є розміщені золоті літери «СУМ», стилізовані у формі тризуба (без дубових листків і жолуддя внизу емблеми).

Її має право носити Юнацтво СУМ щойно після зложення 1-го іспиту Молодшого Юнацтва на ступінь отрока і після зложена «Слова». Носять її на лівій груді, 5 см. вище кишені сорочки однострою. б) **Велика емблема СУМ.** На синьому тлі щитика розміру 8 x 5 см., із золотистим обрамуванням є літери «СУМ» золотого кольору, стилізовані у формі тризуба. Низом є розміщені дубові листки золотого кольору і жолудь бронзового кольору. Велику емблему мають право носити члени Юнацтва СУМ щойно після Звідуна та після зложення «Обітниці» і переходу до Старшого Юнацтва СУМ. Старше Юнацтво носить Її на лівому рукаві сорочки однострою, на середині, поміж ліктем і горішнім швом рукава.

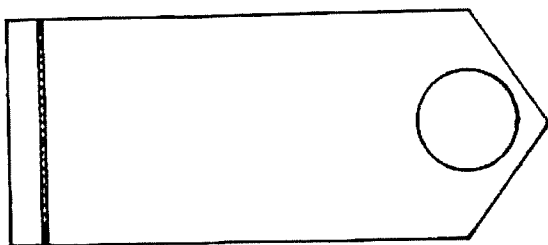
4. Функційні відзнаки Юнацтва СУМ

Функційні відзнаки носять тільки ті члени Ю СУМ, що виконують нижчевислені обов'язки і діловодства:

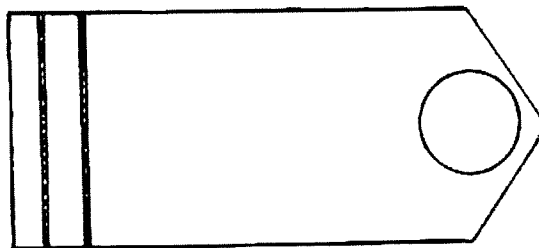
а) Функційні відзнаки Молоділого Юнацтва СУМ:

Ройова Самоуправа:

Ройовий: — два шнурочки товщини $\frac{1}{4}$ см. кожний, матово-зеленого кольору. **Члени Самоуправи Роя:** — один шнурочок товщини $\frac{1}{4}$ см. матово-зеленого кольору.

**Відзнака
Членів Самоуправи Роя
Молодшого Ю СУМ**

**Відзнака
Ройового
Молодшого Ю СУМ**

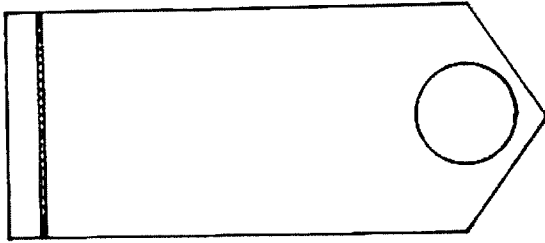
б) Функційні відзнаки Старшого Юнацтва СУМ:

Ройова Старшина:

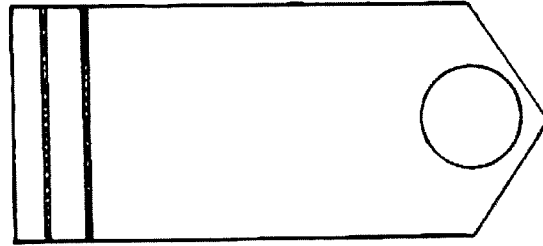
Ройовий: — два шнурочки товщини $\frac{1}{4}$ см. кожний, малинового кольору.

Члени Ройової Старшини: — один шнурочок товщини $\frac{1}{4}$ см. малинового кольору.

Відзнака Членів Ройової Старшини Молодшого Ю СУМ

**Відзнака
Членів Ройової Старшини
Молодшого Ю СУМ**

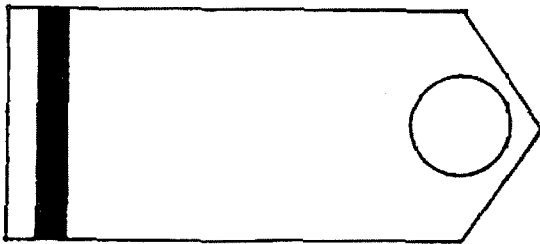

**Відзнака
Ройового Старшого Ю СУМ**

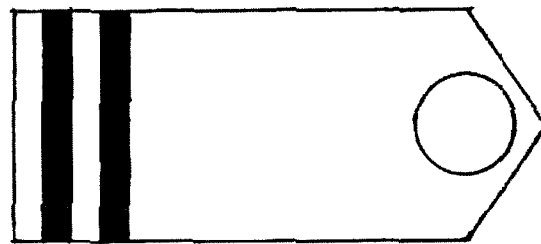
Відзнака Ройового Старшого Ю СУМ Курінна Старшина:

Курінний: — два паски малинового кольору, ширини $\frac{1}{2}$ см. кожний.

Члени Курінної Старшини: — один пасок малинового кольору, ширини $\frac{1}{2}$ см.

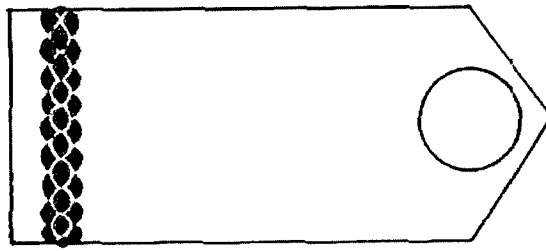
**Відзнака
Членів Курінної Старшини**

**Відзнака
Курінного**

К о ш о в а Старшина:

Кошовий: — односантиметрової товщини плетінка з трьох шнурків малинового кольору.

**Відзнака Кошової
Старшини**

Заступник Кошового: — односантиметрової товщини плетінка з трьох шнурків малинового кольору.

Вищенаведені функційні відзнаки носить юнацтво на нараменниках сорочки чи блузки однострою (ближче до рамен), на протязі часу виконання організаційної функції.

5. Відзнаки здобутих ступенів Ю СУМ

а) В Молодшому Юнацтві:

Отрок: — один дубовий листок золотого кольору на матово-зеленому тлі округлого щитика проміром 3 см. із золотим обрамуванням.

Вістовий: — два дубові листки золотого кольору на матово-зеленому тлі округлого щитика проміром 3 см. із золотим обрамуванням.

З в і д у н: — три дубові листки золотого кольору на матово-зеленому тлі округлого щитика проміром 3 см. із золотим обрамуванням.

б) У Старшому Юнацтві:

Воїн: — один дубовий жолудь золотого кольору на малиновому тлі округлого щитика проміром 3 см. із золотим обрамуванням.

Дружинник: — два дубові жолуді золотого кольору на малиновому тлі округлого щитика проміром 3 см. із золотим обрамуванням.

Відзнаки здобутих ступенів носить Молодше і Старше Юнацтво над правою кишенею сорочки однострою, нашиті поземо, одна побіч другої.

6. Відзнаки відбутих таборів Ю СУМ

Всі зобов'язуючі відбуті табори Молодшого і Старшого Юнацтва СУМ відмічується числами, начепленими на рівнобічних трикутних щитиках (форма шатра), розміру 4 см.

Білі числа, начеплені на зеленім трикутнім щитику, вказують на кількість відбутих таборів Молодшого Юнацтва СУМ. Такі ж: числа на малиновім трикутнім щитику —кількість відбутих таборів Старшого Юнацтва СУМ. їх носить Юнацтво на правій кишені сорочки однострою, нижче кляпи.

Табори, зорганізовані з власної ініціативи членства, що їх програму і командний склад затвердила Булава Відділу, дають теж право на відмічення їх на відзнаках відбуття таборів.

Крім цих, реєстраційного порядку таборових відзнак, дозволено носити окремі символи-відзнаки відбутих таборів. їх виготовляє юнацтво з власної ініціативи і носить на лівій кишені сорочки однострою, нижче кляпи.

7. Відзнака 1-го відзначення

Це витиснена в бронзі, на тлі стилізованого хреста, постать св. Архистратига Михаїла, — патрона СУМ. Розмір відзнаки: $4\frac{1}{2}$ X $3\frac{1}{2}$ см. Відзнаку цю мають право носити тільки ті члени, що одержали I-ше відзначення і мають на це потверджуючу грамоту.

Відзнаку цю носять на середині лівої кишені сорочки (блюзки) однострою.

8. Відзнаки самодіяльних гуртків

Дивись про самодіяльні гуртки, підрозділ Б. III, стаття 5.

9. Функційні відзнаки організаційно-виховного проводу Ю СУМ

а) В Молодшому Юнацтві СУМ:

Виховник (Впорядник)
Роя:
Кущевий:
Станичний:
Заст. Станичного:

Носить шнурок для свистка та на лівому рамені аксельбанд, обидва матово-зеленого кольору

б) В Старшому Юнацтві СУМ:

Виховник (Впорядник)
Роя:
Виховник Куреня:
Опікун Коша:

Носить шнурок для свистка та на лівому рамені аксельбанд, обидва малинового кольору

Булавний і всі члени Булави Відділу Ю СУМ:

Носить шнурок для свистка та на лівому рамені аксельбанд, обидва плетені з двох шнурків: зелено-матового і малинового кольорів.

10. Відзнаки ступенів Впорядників і Виховників Ю СУМ

Впорядники і Виховники, після зложення відповідних іспитів, або гонорово, у висліді заслуженої виховної праці, мають право носити відзнаки здобутих чи наданих їм виховних ступенів, їх носиться на правому рукаві сорочки однострою, на середині поміж ліктем і горішнім швом рукава. Відзнаки ці є овальної форми, розміру 8 x 5 см. із золотим обрамленням,

- а) **Впорядник 1-го ступеня:** на малиновому тлі золота емблема СУМ з горіючим полум'ям. Низом є розміщений напис «Впорядник».
- б) **Впорядник II-го ступеня:** на малиновому тлі золота емблема СУМ з горіючим полум'ям. Низом є розміщений напис «Впорядник», а верхом, понад емблемою — одна золота опаска.
- в) **Виховник I-го ступеня, або т. зв. Виховник-інструктор:** на синьому тлі золота емблема СУМ з горіючим полум'ям. Низом є розміщений напис «Виховник».
- г) **Виховник II-го ступеня, або т. зв. Виховник-керівник:** на синьому тлі золота емблема СУМ з горіючим полум'ям. Низом є розміщений напис «Виховник», а верхом понад емблемою — одна золота опаска.
- г) **Виховник III-го ступеня, або т. зв. Виховник-пляновик:** на

синьому тлі золота емблема СУМ з горіючим полум'ям. Низом розміщений напис «Виховник», а верхом, понад емблемою — дві золоті опаски.

- д) **Виховник ІV-го ступеня, або т. зв Виховник-сеньйор:** на синьому тлі золота емблема СУМ, з горіючим полум'ям. Низом розміщений напис «Виховник», а верхом, понад емблемою — золота плетінка лаврового вінка.

Зразки поодиноких вищенаведених відзнак подані в цьому Правильнику на відповідних таблицях.

СТУПЕНІ ВПОРЯДНИКІВ І ВИХОВНИКІВ СУМ

І. СТУПЕНІ ВПОРЯДНИКІВ Ю СУМ

Розрізняється два ступені Впорядників: І-ий і ІІ-ий. Звання Впорядника І-го або ІІ-го ступеня досягають звичайно члени Старшого Юнацтва СУМ, що відповідають нижчеподаним вимогам.

1. Вимоги на Впорядника 1-го ступеня:

- мати закінчених 15 років життя;
- відбути вишкільний табір або курс для Впорядників 1-го ступеня;
- здати І-ий іспит Старшого Юнацтва СУМ;
- добре володіти українською мовою в слові та письмі,
- мати відповідно опанований матеріял з українознавства;
- добре вчитися в українській та в іншомовній школі;
- мати відповідний до віку горизонт знання, інтелігенцію, загальне і світоглядове вироблення;
- зразково поводитися в організації СУМ і поза нею;
- бути обізнаним з цілістю Правильника Ю СУМ;
- мати засвоєні найважливіші практичні вміння: спорт, впоряд, майстрування, життя серед природи, перша (санітарна) допомога тощо;
- постійно читати і бути обзнайомленим з доступною юнацькою виховною літературою та виданнями для Юнацтва СУМ;
- вміти користуватися бібліотекою та виховними підручниками (має виказатися веденням картотеки бібліографічних виписів з ділянки, що нею кандидат цікавиться);
- відбути при Виховникові Роя час практики найменше 20-ти сходин Роя, або їм рівновартних інших занять (прогульки, табір, екскурсії, самодіяльні гуртки тощо);